

Mika Nummenpalon ym. valtuustoaloite kohtuuhintaisesta uima- ja kuntosalirannekkeen käyttöön ottamisesta erityisryhmille

Kaupunginvaltuusto 03.02.2025 § 9

Valmistelija

Mika Nummenpalo ym. tekivät seuraavan aloitteen:

” Erityisryhmien kohtuuhintainen uima- ja kuntosaliranneke Salon kaupungissa

Salon kaupunginvaltuustolle,

Me allekirjoittaneet esitämme, että Salon kaupunki ottaa käyttöön erityisryhmille suunnatun kohtuuhintaisen uima- ja kuntosalirannekkeen, jonka tavoitteena on tukea erityisryhmien hyvinvointia, kuntoutumista ja arjessa selviytymistä. Tämä olisi konkreettinen ja saavutettava keino edistää asukkaiden terveyttä sekä tasapuolista pääsyä liikuntapalveluiden äärelle.

Taustaa ja perustelut

1. Hyvinvointivaikutukset: Uiminen ja liikunta ovat erityisryhmille, kuten pitkäaikaissairaille ja vammaisille, erityisen tärkeitä kuntoutus- ja itsehoitomuotoja. Esimerkiksi lymfaturvotusta, mielenterveyttä.
2. Taloudellinen saavutettavuus: Monet erityisryhmiin kuuluvat kohtaavat taloudellisia haasteita sairauden tai heikentyneen toimeentulon vuoksi. Uimahallin kertakäynnit voivat olla liian kalliita, jolloin liikuntapalveluiden käyttö jää vähäiseksi. Kohtuuhintainen vuosiranneke madaltaisi kynnystä osallistua liikuntaan.
3. Vertailu Espoon malliin: Espoon kaupunki tarjoaa erityisryhmille uima- ja kuntosalirannekkeen hintaan 40 €/vuosi. Tähän sisältyy mahdollisuus ottaa mukaansa täysi-ikäinen avustaja veloituksetta. Tällainen malli lisää liikunnan saavutettavuutta ja tukee erityisryhmiä kattavasti.

Ehdotus

Esitämme, että Salon kaupunki:

1. Ottaa käyttöön erityisryhmille suunnatun vuosirannekkeen uima- ja kuntosalikäyttöön. Suositeltu vuosimaksu voisi olla esimerkiksi 55 euroa, jotta se on saavutettavissa eri tulotasoilla oleville.
2. Määrittelee selkeät kriteerit erityisryhmän kuulumiselle, esim. voimassa oleva ICD- 10/ICD-11-diagnoosi, jonka esittäminen riittää rannekkeen myöntämiseen, tai lääkärintodistus.
3. Sisällyttää rannekkeeseen mahdollisuuden avustajan maksuttomaan käyttöön, jotta liikuntaan osallistuminen on sujuvaa ja esteetöntä.
4. Huomioi toteutuksen hallinnolliset tarpeet ja kehittää joustava järjestelmä, jossa rannekkeiden myöntäminen on yksinkertaista eikä kuormita liikaa kaupungin henkilöstöä. Esimerkiksi digitaaliset hakemukset ja yhteistyö terveydenhuollon kanssa voivat helpottaa prosessia.

Vaikutukset ja hyödyt

- Osallistumisen lisääntyminen: Kohtuuhintainen ranneke lisää erityisryhmien mahdollisuuksia käyttää liikuntapalveluita säännöllisesti.
- Hyvinvoinnin paraneminen: Liikuntapalveluiden saavutettavuuden paraneminen tukee fyysistä ja henkistä terveyttä sekä edistää yhteiskunnallista osallisuutta.
- Pitkän aikavälin säästöt: Säännöllinen liikunta voi vähentää terveydenhuollon käyttöä ja sairauksien pahenemista.

Pyydämme Salon Kaupungin valtuustoa, ja Salon Liikunta- ja vapaa-aikapalveluita ottamaan asian valmisteluun ja käsittelyyn ja

mahdollistamaan tämän tärkeän palvelun toteutuksen, joka edistää tasavertaisuutta, hyvinvointia ja elinvoimaista yhteisöä.

Salossa 29.päivänä tammikuuta 2025 Kunnioittavasti,

Mika Nummenpalo
Kaupunginvaltuutettu
Satu Paananen
Varavaltuutettu
Elina Suonio-Peltosalo
Sari Pesonen
Saija-Reetta Puopolo”

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Tiedoksianto

Sivistyspalveluiden johtaja
Liikuntapalvelupäällikkö

Vapaa-ajan lautakunta 22.05.2025 § 39
795/00.02.50/2025

Valmistelija

liikuntapalvelusuunnittelija Lehto Virpi, virpi.lehto@salo.fi, 02 778 4708

Alennusryhmiä koskevien korttien nykytilanne

Liikkumisen ja liikunnan hyvinvointivaikutukset voivat olla ennaltaehkäiseviä, ylläpitäviä ja parantavia. Liikkumisella voidaan ylläpitää työ- ja toimintakykyä, mutta myös tukea mm. mielen hyvinvointia.

Uimahallin kertakäynnin hinta on 6,50€/krt. Alennusryhmiin kuuluvat opiskelijat, kotihoidontuella olevat, työttömät, varusmiehet/siviilipalvelua suorittavat ja eläkeläiset, jotka ovat oikeutettuja 3,50€/krt hintaan. Uimahallilla myydään myös sarjakortteja, joissa kerta hinta on edullisempi mitä suuremman sarjakortin ostaa. Alennusryhmät on huomioitu myös sarjakorteissa eri hinnoittelulla.

Lisäksi myynnissä on seuraavat alennusryhmien kortit:

Eläkeläisten uinti- ja kuntosalikortti

- Korttiin sisältyy yhden valinnaisen lähikuntosalin ja uimahallin käyttöoikeus
- Hinta 55€/vuosi (30€/puoli vuotta), päivätään osto päivästä.
- Myynnissä uimahallilla
- Myöntämiskriteereinä; eläkekortti
-

Virkisty Virtaa – aktiivisuuskortti (työttömien aktivoimiseksi)

- Korttiin sisältyy uimahalli (uinti ja kuntosali) sekä vapaavalintainen lähikuntosali kerran päivässä. Lisäksi kortilla pääsee veturitalliin ja kaupungin museoihin.
- Hinta 30€/puoli vuotta, päivätään osto päivästä.
- Myynnissä uimahallilla, lähipalvelupisteissä (ei Muurla eikä Kiikala), kaupungintalolla ja Voimalassa
- Myöntämiskriteereinä;
Kelan peruspäiväraha
Kelan työmarkkinatuki
Kelan perustoimeentulotuki

Pitkäaikaissairaat ovat oikeutettuja hankkimaan yllä mainittuja kortteja, mikäli kriteerit täyttyvät.

Avustajat pääsevät uimahalliin aina maksutta.

Lisäksi uimahallilla on vuosikortteina myynnissä:

Aikuisten vuosikortti (sisältää yhden valinnaisen kuntosalin), hinta 450€/vuosi, Voimassaolo päivätään ostopäivästä.

Lasten uimahallin vuosikortti 6-16v, hinta 55€/vuosi, voimassaolo päivätään ostopäivästä

Opiskelijan uimahallin vuosikortti (sisältää yhden valinnaisen kuntosalin), hinta 55€/vuosi, voimassaolo päivätään ostopäivästä.

Myöntämiskriteeri: Voimassa oleva opiskelijakortti ko. lukuvuoden osalta.

Liikuntaneuvonta

Liikuntaneuvonta on Varhan ja liikuntapalveluiden yhteistyössä kaikenikäisille kuntalaisille tarjoama maksuton palvelu. Liikuntaneuvontaan pääsee terveyspalveluista terveydenhoitajan, fysioterapeutin, lääkärin tai muun terveyspalvelujen henkilökunnan tekemällä liikuntaneuvontalähetteellä. Neuvonnassa huomioidaan asiakkaan yksilöllinen tilanne ja yhdessä liikunnanohjaajan kanssa kartoitetaan miten liikettä voisi sisällyttää omaan elämään terveyskuntoa edistävästi. Neuvonta on aina prosessi, jossa asiakas voi olla mukana maksimissaan vuoden ajan. Neuvontaprosessissa asiakas voi maksutta osallistua vuoden ajan ohjattuihin liikuntaneuvottavien kuntosaliryhmiin, kehonhuoltoryhmiin tai vesijumpparyhmiin (uimahallin sisäänpääsymaksu). Monet pitkäaikaissairaat hyötyvät tästä palvelusta.

Valtuustoaloitteessa oleva viittaus ja vertailu Espoon malliin

Espoossa koetaan asiaan voimakasta muutostarvetta ja prosessi on aloitettu. Espoossa esille tulleita asioita ovat tietosuoja asiat, kun kyse on ihmisten sairauksista ja niiden todentamisesta. Liikuntapalveluilla ei ole lääketieteen asiantuntijoita eikä osaamista. Espoo peilaa omaa alkanutta prosessia Helsingissä reilu vuosi sitten tehtyyn muutokseen. Helsingin uudistus ja muutos perustui eri asiakkaiden yhteydenottoon yhdenvertaisuuslautakuntaan, miten eri sairausperusteet eivät ole yhdenvertaisia keskenään. Alla olevassa Helsingin myöntämiskriteereissä tunnusten tai korttien saamiseksi prosessi on jo määritetty. Lisähuomiona, että yhdenvertaisuusnäkökulman ja tietosuojan takia mitään harkinnanvaraista ei tulisi myöntää.

Helsinki

Erityisuimakortin myöntämiskriteerit:

*Liikkumisesteisen pysäköintitunnus/vammaisen pysäköintilupa

Liikkumisesteisen pysäköintitunnus / vammaisen pysäköintilupa

*Taksikortti Taksikortti (Helsingin Matkapalvelun maksukortti), joka myönnetty vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua varten

*Näkövammaiskortti Näkövammaiskortti

*EU:n vammaiskortti EU:n vammaiskortti

Korttia lunastettaessa henkilön tulee esittää perusteet kortin myöntämiseksi sekä henkilöllisyystodistus.

Kriteerien määrittäminen

Liikuntapalveluilla ei ole lääketieteen asiantuntijoita eikä osaamista ja käytännön suurimpana haasteena ovat asiakkaan tietosuojaan liittyvät asiat. Osa sairauksista voi olla myös vaikeasti todennettavissa ja terveydentilassa voi tapahtua muutoksia. Päätökset saattavat sisältää hyvinkin tarkkoja tietoja henkilön terveydentilasta ja ne ovat lähtökohtaisesti salaisia.

Asiakkaan lääkärintodistuksen tai otteen pyytäminen OmaKannasta ei ole mahdollista.

Salon kaupungin tietosuojavastaava toteaa, että terveystieto on tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettu erityinen henkilötieto, jota saa meillä kaupungilla käsitellä vain joko lakisääteisen tehtävän suorittamiseen taikka rekisteröidyn suostumuksella. Suostumukset on kerättävä kirjallisena ja niihin liittyy tiettyjä vaatimuksia. Mikäli lähtisimme tällaisia tietoja pyytämään, niin olisi meidän huolehdittava niiden käsittelyn turvallisuudesta. Turvaposti voisi toki olla mahdollinen.

KELA – korttiin sairauskoodin numero ei tule automaattisesti diagnoosin perusteella, vaan liittyy hoidossa käytettävien lääkkeiden korvattavuuteen. Mikäli asiakkaalla on sairaus, jonka hoitamiseen tarvitaan jatkuvaa lääkitystä ja lääkäri kirjoittaa B-lausunnon Kelaan erityiskorvausta varten. Asiakas voi myös pyytää, ettei tietoa korvausoikeuksista merkitä Kela-korttiin. Näissä tilanteissa Kela-kortissa ei näy numeroa.

Varha yhteistyö, digitaaliset hakemukset

Kuten jo edellä mainittiin, liikuntapalveluilla ei ole lääketieteen asiantuntijoita eikä osaamista. Etuuksien myöntäminen sisältää myös monia tietosuojaan liittyviä haasteita.

Mikäli myöntämisperusteet pitkäaikaissairaille tulevat olemaan hyvin laajalla sairauksien listauksella, niin ainoa mahdollinen taho etuuden myöntäjänä on Varha. Tässä vaihtoehdossa etuuteen oikeuttava sairauslistaus tulee olla heillä tiedossa. He eivät tee päätöksiä kenelle kortti tulisi myöntää.

Varhan kanssa käydyssä teams keskustelussa painotettiin, että asiakaskäynnit eivät voi/saa lisääntyä kortin hankintaa varten. Liikuntapalvelut eivät voi esim. nettisivuilla ohjeistaa, että Varhan lääkäriltä tai sairaanhoitajalta/terveydenhoitajalta saa todistuksen, jolla on oikeutettu etuuteen. Tiettyjen sairauksien, kuten diabetes, potilaat käyvät säännöllisesti diabeteshoitajan vastaanotolla ja siinä yhteydessä kortin myöntäminen olisi teoriassa mahdollinen. Kaikkiaan uusien lomakkeiden levittäminen koko hoitohenkilökunnan tietoon lukuisten terveydenhuoltoon liittyvien lomakkeiden lisäksi on iso haaste.

Vapaa-ajan lautakunnalle esitetään, että

Erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortti liitetään Virkisty Virtaa aktiivisuuskorttiin (pitkäaikaistyöttömät ja pitkäaikaissairaat)

- Korttiin sisältyy uimahalli (uinti ja kuntosali) sekä vapaavalintainen lähikuntosali kerran päivässä. Lisäksi kortilla pääsee veturitalliin ja kaupungin museoihin.
- **Myöntämiskriteerit pitkäaikaistyöttömien osalta ovat:**
 - Kelan peruspäiväraha
 - Kelan työmarkkinatuki
 - Kelan perustoimeentulotuki.
- Korttia myönnetään vain puoleksi vuodeksi kerrallaan ja kortin hinta on 30€, päivätään ostopäivästä.
- Korttia myydään uimahallilla, Voimalassa ja kaupungintalon infopisteellä
- **Myöntämiskriteerit pitkäaikaissairaiden osalta ovat:**
 - Liikkumisesteisen pysäköintitunnus / vammaisen pysäköintilupa
 - Näkövammaiskortti
 - EU:n vammaiskortti
 - Vammaispalvelupäätös = Kelan myöntämä 16 v. täyttäneen vammaistukea tai eläkkeensaajan hoitotukea, joka on myönnetty sairauden tai vamman aiheuttaman haitan, avuntarpeen tai ohjauksen ja valvonnantarpeen perusteella TAI Kelan myöntämä alle 16-vuotiaan korotettua tai ylintä vammaistukea, joka on myönnetty, kun lapsen hoidosta, huolenpidosta ja kuntoutuksesta aiheutuva rasitus ja sidonnaisuus on vaativaa ja vie päivittäin huomattavasti

aikaa tai lapsen perheelle aiheutuu vaativaa ja ympärivuorokautista rasitusta ja sidonnaisuutta.

- Kortti myönnetään vuodeksi ja sen hinta on 55€, päivätään ostopäivästä.
- Korttia myydään vain uimahallilla

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Vapaa-ajan lautakunta hyväksyy erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin liittämisen Virkisty Virtaa aktiivisuuskorttiin edellä olevan mukaisesti ja katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Merkittiin, että Arttu Laaksonen oli poissa kokouksesta klo 18.07 - 18.09 välisen ajan. Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Aloitteen tekijät Kirjaamo